

ජී7 ගැටුම නායකයින්ගේ සමුලුවේදී ගැඹුරු වනු ඇත

G7 conflict set to deepen at leaders' summit

නික් බිම්ස් විසිනි

2018 ජූනි 7

පසු ගිය සතියේ ජී7 මුදල් ඇමතිවරුන්ගේ රැස්වීමේ දී ආරම්භ වූ, එක්සත් ජනපදය හා අනෙකුත් ප්‍රධාන ආර්ථිකයන් හය අතර බෙදීම, 8෫ කැනඩාවේ කියුබෙක් නගරයේ දී ඇරඹෙන නායකයින්ගේ සමුලුවේදී පුලුල් විමට නියමිත ය.

"ජාතික ආරක්ෂාවේ පදනම" මත පනවන ලද වානේ හා ඇලුමිනියම් තීරු බදු ස්ථාවර වශයෙන් බැහැර කිරීමට ට්‍රම්ප් පාලනාධිකාරය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමත් සමග යුරෝපා සංගමය එකට එක කිරීමේ තීරැබදු සැලසුම් කරමින් සිටී.

මුදල් ඇමතිවරුන්ගේ රැස්වීමෙන් පසු, ප්‍රත්ස මුදල් ඇමති බෲනෝ ල මාරේ ජී7 හඳුන්වන ලද්දේ, "ජී6 බන 1" ලෙස ය. මෙම සටහන වාගාලංකාරයකට වඩා වැඩි දෙයකි. කැනඩාව, යුරෝපා සංගමය හා ජපානය එක්සත් ජනපදය සමග ඔවුන්ගේ ප්‍රතිවාරය සමායෝජනය කිරීමට උත්සාහ ගනිමින් සිටිති.

ජපාන වෙලද ඇමති හිරෝෂි සේකෝ අගහරැවැදා වාර්තාකරැවන්ට මෙසේ පවැසී ය: "මෙම කාරනයේ දී ජපානය යුසං කන්ඩායම් සමග එක්වන අතර අනෙකුත් රටවලින් ද සහයෝගය ඉල්ලා සිටිනු ඇත."

පලමු වරට ජනවාරියේ දී එක්සත් ජනපද තීරැබදු නිවේදනය කල අවස්ථාවේ දී සකස් කෙරැනු ලැයිස්තුවට අනුව ඩොලර් බිලියන 2.8ක් වටිනා භාන්ඩ සඳහා තීරැබදු පැනවීමේ සැලැසුම් තමන් ඉදිරියට ගෙන යන බව රයේ යුරෝපා කොමිසම පැවසුවේ ය. යුරෝපීය වානේ හා ඇලුමිනියම් සඳහා පනවා තිබෙන තීරැ බදුවලට අමතරව තවත් පියවරගනු ඇති බවට ඇමරිකාව අනතුරැ අඟවයි.

වෙලදාම සඳහා වගකිව යුතු යුරෝ කොමිසමේ උප සභාපති ජයිර්කි කටේනැන් පැවසුවේ, එක්සත් ජනපදයට එරෙහි ප්‍රති-පියවර සඳහා බුසල්ස් "සම්පූර්න සහයෝගය" ලබා දෙන බව යි. "අපගේ කර්මාන්ත මෙන් ම අපගේ නීත්‍යානුකූල උත්සුකතා ආරක්ෂා කර ගැනීමට අපට අවශ්‍ය යි."

යුසං නීතිවලට අනුව, ප්‍රති ප්‍රහාර සැලැස්ම පුනරික්ෂනය සඳහා අන්ඩු වලට යැවෙනු ඇත. සමාජිකයින්ගේ බහුතරය විසින් විරැද්ධත්වය දක්වන්නේ නැත් නම්, එලඹෙන මාසයේ සිට මේ පියවර බල ගැන්වීමට අපේක්ෂිත ය.

බ්‍රිතාන්‍ය වෙලද ඇමති ලියම් ෆොක්ස් මෙම සතියේ මුල පාර්ලිමේන්තුවට දැනුම් දුන්නේ "වානේ හා ඇලුමිනියම් සඳහා අසාධාරණ බදු වලින්" යුසං ඉවත් කල යුතුව තිබුන බව යි. "යුසං සමග එකඟත්වය" ඇතිව බ්‍රිතාන්‍ය දිගටම මෙම කාරනය ඉහල ම මට්ටමින් සාකච්ඡා කරනු ඇත.

"මෙම තීරැබදුවල සෘජු මෙන් ම වක්‍ර බලපැම් වලින් අපගේ දේශීය නිෂ්පාදන ආරක්ෂා කර ගැනීම පිලිබදව කරැනු සොයා බැලීම නිවරදි" බව ෆොක්ස් පැවසී ය. ප්‍රතිවාරය "මැන බලා සමානුපාතික කල" යුතුව තිබුනි. "එක්සත් රාජධානිය හා යුරෝපා සංගමය, ජාත්‍යන්තර වෙලද ක්‍රමයේ නීති රාමුව තුල වැඩි කිරීම වැදගත්" ය.

සමුලුවේ මුලසුන ගනු ලබන කැනේඩියානු අගමැති ජස්ටින් ට්‍රැඩෝ ඇතැම් "ඉතා සෘජු සාකච්ඡා" ගැන අනාවැකි පල කලේ, එක්සත් ජනපද තීරැබදු "නින්දාසහගත" යැයි හඳුන්වමිනි. කැනඩාව හා යුසං යන දෙකම එක්සත් ජනපද පියවරයන්ට එරෙහිව ලෝක වෙලද සංවිධානය තුල නීත්‍යානුකූල කටයුතු නිවේදනය කර ඇත.

උතුරැ ඇමරිකානු නිදහස් වෙලද ගිවිසුම (නැෆ්ටා) පිලිබද නැවත සාකච්ඡා කිරීම සම්බන්ධව කැනඩාව සමග එක්ව මෙක්සිකෝව, එක්සත් ජනපදය සමග සාකච්ඡාවල නියැලේ. තීරැ බදු පියවරවලට එරෙහිව එකට එක කිරීමක් ලෙස ප්‍රධාන වසයෙන් මෙක්සිකෝව, ආහාර නිෂ්පාදනවලට බදු පනවා ඇත.

කෝරිනෙල් විශ්වවිද්‍යාලයේ වෙලද විශේෂඥ එස්වාර් ප්‍රසාද් මේ පිලිබදව අනතුරැ අඟවා ඇත. ඔහු ගිනැන්ෂල් ටයිම්ස් පත්‍රයට මෙසේ පැවසී ය: "එක්සත් ජනපදයේ පිලිකන්නේ විවෘත වෙලද යුද්ධයක්" පුපුරා ඇති අතර "නැෆ්ටාවේ අනාගතය සඳහා මෙයින් දරැනු ප්‍රතිච්ඡාක" ඇතිකරයි.

සාකච්ඡාවල දී කැනඩාව හා මෙක්සිකෝව වෙන් කිරීමට එක්සත් ජනපදය උත්සාහ ගනිමින් සිටී. ට්‍රම්ප්ගේ ආර්ථික උපදේශකයෙකු වන ලැරි කුඩ්ලෝව් පැවසුවේ පාලනාධිකාරය එවැනි "වෙනසකට" පක්ෂපාති වන බව යි. කැනඩාව හා මෙක්සිකෝව, එකිනෙකට වෙනස් ගිවිසුම් අවශ්‍ය වන "එකිනෙකට වෙනස් රටවල්" බව ඔහු පැවසී ය.

වානේ සම්බන්ධ සාකච්ඡා වෙමින් තිබෙන යුසං කුමන්ත්‍රනයේ ප්‍රධාන එල්ලය වී ඇත්තේ චීනයේ අධි-ධාරිතාවට එරෙහිව එක්සත් ජනපදය සමග පොදු පියවරක් සහතික කිරීමට ය. නමුත් වෝල්ස්ට්‍රීට්

ජර්නලයේ වාර්තාවකට අනුව, බහුපාර්ශ්වීය සාකච්ඡා ගැටලුව නො විසඳුණු ඇති බව ට්‍රිප් පාලනාධිකාරය ප්‍රකාශ කර ඇති බව යි. ඒ අතර එක්සත් ජනපදය ඒකපාර්ශ්වීය පියවරයන්ගෙන් තමන් පස්සට නොයා "මුලුමනින් ම සටනට" සූදානම්ව සිටිනු ඇත.

යුසං ඉදිරිදර්ශනය පදනම් වන්නේ, පසු ගිය කාලයේ දී ගොඩනැගූ ලෝක වෙළඳ හා ආර්ථික පර්යායට ඇමරිකානු ක්‍රියා සතුරු වන බව පෙන්වා දීම මගින් කෙසේ හෝ එක්සත් ජනපදය පසුපසට තල්ලු කල හැකි වනු ඇතැයි යන විශ්වාසය මත ය.

කෙසේ නමුත් එවැනි සංකල්ප, වර්ධනයේ අතිමූලික ප්‍රවනතා ද ඒවා දිග හැරෙමින් තිබෙන වේගය ද නො සලකා හරි යි.

වසරකට පෙර ජී7 හා අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර ආර්ථික සංවිධානවල එවන් රැස්වීම්වල දී, ගැටුම් ඇතිවුණේ වචන මත ය: විශේෂයෙන්ම නිල ප්‍රකාශනවල "ආරක්ෂණවාදයට විරුද්ධවීම" ට කැපවීම් ඇතුලත් කිරීමට එක්සත් ජනපදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම වැනි.

මාස දොළහකට පසු, පශ්චාත් යුද "මිතුරන්ට" මෙන් ම තම ගෝලීය ආර්ථික, භූ-මූලෝපායික හා මිලිටරි ආධිපත්‍යයේ ප්‍රධාන තර්ජනය ලෙස දකින විනයට එරෙහිව, පෙරමුණු ගනනාවකින් එක්සත් ජනපදය වෙළඳ යුද්ධවල නියලී සිටී.

1962 වෙළඳ ප්‍රසාරණ පනතේ 232වැනි වගන්තිය යටතේ "ජාතික ආරක්ෂාවේ" පදනම මත පැනවුණු වානේ හා ඇලුමිනියම් තීරුබද, තම මිතුරන්ට එරෙහිව යොදා නො ගත යුතු යයි කියමින් එක්සත් ජනපදයේ ඇතැම් කොටස් විරුද්ධ වෙති. මෙය ට්‍රිප් පාලනාධිකාරියේ මොන යම් හෝ පසු බැමකට හේතු වී නැත. ඊට වෙනස් ව, එය 232වැනි වගන්තිය යටතේ මොටර් රථ කර්මාන්තය තුළ "විමර්ශනයක්" සඳහා නියෝග කර ඇත, එය ජර්මනියට එරෙහිව එල්ල කෙරුණු බලගතු ප්‍රහාරයකි.

තවත් ප්‍රධාන කාරණයක් වන්නේ, එක්සත් ජනපදය ඒකපාර්ශ්වීය ලෙස ඉරාන ගිවිසුමෙන් ඉවත් වීම යි. මෙයට ප්‍රධාන යුරෝපීය බලවතුන් ද හවුල්ව තැරවිකාරකම් කලේ ය. යුරෝපීය සමාගම් ඉරානය සමග දිගටම වෙළඳාමේ නියුක්ත වන්නේ නම්, ඔවුන් වොෂින්ටනය විසින් පනවනු ලබන ආර්ථික හා මූල්‍ය සම්බාධකවලට මුහුණ දෙනු ඇතැ යි එක්සත් ජනපදය තර්ජනය කර ඇත.

ඕනෑම සම්බාධක පැනවීමක්, යුරෝ බිලියන ගනනාවක් වටිනා යුරෝපීය වෙළඳාම හා ආයෝජන ද, ස්විෆ්ට් (Swift) ලෙස ප්‍රසිද්ධ ලෝක පරිමාණ ජාත්‍යන්තර බැංකු සමාජයේ මෙහෙයුම් ද අනතුරේ හෙලීමට තර්ජනය කර යි. බැංකු හා මූල්‍ය ආයතන 2,400ට අයත් එම සමාගම, දේශසීමා හරහා මූල්‍ය ගනුදෙනුවලට පහසුකම් සපයන ගෝලීය ජාලයක කේන්ද්‍රයෙහි පිහිටියේය.

එක්සත් ජනපද වෙළඳපොළේ ප්‍රමාණය පමනක් නො ව ප්‍රමුඛ ගෝලීය මුදලක් ලෙස ඩොලරයේ කාර්යභාරය නිසා

ද එරටට දැවැන්ත පීඩනයන් යෙදීමට හැකි ය.

යුරෝපීය බලවතුන්ට එරෙහි ක්‍රියාව, 1974 වෙළඳ පනතේ 301වැනි වගන්තිය යටතේ විනයට එරෙහි වෙළඳ පියවරයන් සමග අත්වැල් බැඳ ගනී. එක්සත් ජනපදය ජුනි 15 වැනිදා වන විට ඩොලර් බිලියන 50ක් වටිනා වින භාන්ඩවලට තීරු බදු පැනවීමට අපේක්ෂා කරන අතර, මාසය අවසානයේ දී සම්බාධක ගනනාවක් අලුතෙන් පැනවෙනු ඇත.

එක්සත් ජනපදය සමග වෙළඳ අතිරික්තය ඩොලර් බිලියන 200කින් අඩු කිරීමේ වොෂින්ටන් ඉල්ලීම ඉටු කරනු පිනිස, වසරකට ඩොලර් බිලියන 70ක එක්සත් ජනපද කෘෂිකාර්මික හා බලශක්ති නිෂ්පාදන ආනයන ඉහල දැමීමට විනය එකඟ වී ඇති බව වාර්තාවේ. නමුත් විනය මෙම සහනය දී ඇත්තේ තමන්ට එරෙහි බදු ඉවත් කිරීමේ කොන්දේසි මත ය. ට්‍රිප් පාලනාධිකාරියේ ආරංචි මාර්ග මෙම ඉල්ලීම "ආරම්භකයක් නො වේ" යයි හඳුන්ව යි.

වොෂින්ටනය සම්බන්ධයෙන් ගත් විට, විනය සමග මූලික ප්‍රශ්නය වෙළඳ ශේෂය නො වේ. එක්සත් ජනපදය ඉල්ලමින් සිටින්නේ තමන්ගේ නැගී එන තරගකරුවා "2025 විනයේ නිපදවනු" සැලැස්ම යටතේ අධි-තාක්ෂණික සංවර්ධනය අභිවර්ධනය කිරීම නතර කිරීම යි. එමෙන් ම මූලික වසයෙන් විනය, එක්සත් ජනපද ආර්ථික උප-කොලනියක තත්වයට පත් කිරීම යි.

පශ්චාත්-යුද පර්යාය කඩා බිඳ නො දමන්නැ යි කරන ආයාචනා බිරි අලින්ට වෙන වැයුමක් වන්නේ ය. මෙය ට්‍රිප් පාලනාධිකාරියේ විශේෂ ලැදිකම් නිසා ඇතිවන්නක් නොවේ. යුරෝපයේ තම ඓතිහාසික තරගකරුවන් හා නව වින තරග කරුවා අභිමුඛයෙහි ඇමරිකානු ධනවාදයේ ආර්ථික පරිහානියේ ප්‍රධාන හේතුව, තමන් නිර්මාණය කල පද්ධතිය ම යි යන වැඩෙන දෘෂ්ටියක් ඇමරිකානු පාලක කවයන් තුළ තිබේ.

එක්සත් ජනපද නැඹුරුවේ වෙනස ඇරඹුණේ ට්‍රිප් සමග නො වේ. එය ඇරඹුණේ ඔබාමා පාලනාධිකාරිය යටතේ ය. ඔබාමාගේ වෙළඳ ප්‍රතිපත්තිය බහුපාර්ශ්වීයවාදය මත ගොඩ නො නැගුණු නමුත් උත්සාහ කලේ, ගෝලීය ආර්ථික හා මූල්‍ය ජාලයන් හරි මැද එක්සත් ජනපදය තබමින් ඇමරිකානු ආධිපත්‍යය තහවුරු කිරීමට ය.

එය ප්‍රධාන ආර්ථික පිරිහීමක් අත් විඳ ඇති අතර, එක්සත් ජනපදය අතේ තවමත් තීරණාත්මක ආයුධ දෙකක් ඇත: එනම් ගෝලීය මූල්‍ය පද්ධතියේ අත්තිවාරම ලෙස ඩොලරය මත පවතින පාලනය හා එහි දැවැන්ත මිලිටරි ශක්තිය යි. දැන් ජී7 තුළ විවෘතව ප්‍රදර්ශනය වන පරිදි, දෙදරිම් හා බෙදීම් වැඩි වෙත් ම, එලඹෙන අරගලයන්හි දී එම අවි දෙකම ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ඇමරිකාව බලාපොරොත්තු වෙයි.